

Néhány szó az egyesületi életünk reform- jára vonatkozó cikkhez.

Valószínűleg sokan nem helyeslik, hogy — mint elsősorban érdekelt — én is hozászólok a kérdéshez.

Úgy érzem azonban, hogy annak a nyilvánosságnak, amelyik meghallgatta a bírálatot, meg kell hallania a megokolást is az elsősorban felelős tényezőtől.

Mert nemcsak elismerem, hogy az egyesület ténykedéséért a felelősség elsősorban engem terhel, de ezt a felelősséget teljes mértékben vállalom is.

Iparkodom rövidre fogni a mondandókat és alkalmazkodni az „—e. —f.” cikkében követett gondolatmenethez.

Elsőnek veszem tehát az érdekképviselő kérdését.

Az egyesület első célkitűzése ma sem változott: „*Magyarország erdőgazdaságának érdekeit megóvni és előmozdítani*”.

Lehet ennél tömörebben körülírni az érdekképviselői célt?

Azt hiszem, nem!

Ezért akart egyesíteni és egyesített is az egyesület magában társadalmi állásra, élethivatásra és képzettségre való tekintet nélkül mindenkit, aki az *erdőgazdaság* ügyei iránt érdeklődött és érdeklődik.

Csak természetes, hogy a vezető szerepet a birtokos osztály és az erdőtisztí kar vitte az egyesületben, amelyiknek a saját érdekét az erdőgazdaság érdekétől elválasztani nem lehet.

Arról lehet vitatkozni, hogy az 1923-ban tervezett érdekképviselői rendszer jó lett volna-e, vagy sem.

A gyakorlati élet annyit igazol, hogy minden olyan testület mellett, amelyiknek a tagjai sorába belekényszerítik a nem teljesen azonos érdekelttségű elemeket, megalakulnak önállóan az *azonos érdekelttségűek* testületei is, hogy különleges érdekeiket képviselhessék.

Ha —e. —f. körülnéz, erre ezer példát talál.

Az Egyesület is *általános* célt tűzött maga elé: az *erdőgazdaság érdekeinek* támogatását és védelmét.

Kétségtelen, hogy ettől az erdőmérnöki kar érdekeit nem lehet teljesen különválasztani.

Hiszen nem lehet letagadni, hogy éppen ez az erdőgazdaság csak akkor fejlődhetik, ha jól képzett, törekvő és *megelégedett* szakemberek intézik a sorsát.

Erre a megelégedettségre pedig csak akkor számíthatunk, ha a szakemberek sorsa erkölcsiekben és anyagiakban biztosítva van.

Épöly kétségtelen azonban, hogy ennek a biztosítását csak jövedelmező gazdaság bírja meg és csak ettől lehet követelni.

Az első teendő tehát a *gazdaság* jövőjének megalapozása volt.

Itt téved a cikkíró igen súlyosan, amikor a „gazdaság érdekében“ kifejtett munkát úgy tünteti fel, hogy ez tisztán a „birtokosokat érdeklő“ munka volt.

Véleményem szerint nem.

Ha összehasonlítja a magánuradalmakban alkalmazott erdőmérnökök számát és javadalmazását a 20 év előtt volt állapottal, két dolgot kétséget kizáróan megállapíthat.

Emelkedett a létszám és javult az anyagi helyzet.

Kérdezem: miért?

A megokolás igen egyszerű.

Az erdőgazdaságnak az Egyesület szívós küzdelmei után javuló helyzete lehetővé tette és szaporította a jövedelmező munkát; a megszorított munka, az emelkedő jövedelem vonta maga után a több embert s tette lehetővé a jobb javadalmazást.

Idézem *Kállay* volt földművelésügyi miniszternek az Egyesület 1934. évi közgyűlésén elmondott szavait:

„Jól tudom, hogy az erdőtörvény számos új terhet ró a birtokosra. Nem is mertem volna törvényhozás elé vinni, ha nem sikerült volna előbb az erdőgazdaság jövedelmezőségét biztosítanom.“

Mi is volt ez a jelentős új teher?

Az üzemterv-kényszer, a kötelező szakértő kezelő, vagy szaktanácsadó tartása. Mind erdőmérnöki munkaalkalom.

Kérdezze meg —e. —f. kartársam a gazdasziszteket, hány éve harcolnak a szakértő kezelés kötelezővé tételéért és mire értékelnék azt?

Ennek az előfeltétele pedig a jövedelmezőség biztosítása volt.

Vajjon megáll-e ezek után az az állítása, hogy árkérdést, vasúti tarifát stb. tárgyaló beadványok csak a „birtokosokat érdeklő“ irások?

És vajjon mi lenne a véleménye a magánalkalmazott erdőmérnökökről, akit ezek a kérdések, mivel csak a „birtokosok ügye“, egyáltalán „nem érdekelnek“?

Arranézve pedig, hogy az erdőgazdaság jövedelmezővé tételében milyen része volt az Egyesületnek, megint csak *Kállay* v. miniszter szavait idézem.

„Ez az egyetlen érdekképviselő, amelyik hivatása magaslatán áll, mert nem politizál, hanem dolgozik.“

Kétségtelen, hogy a magánalkalmazottak jogviszonya ma még nincs a teljesen kívánatos módon törvényesen rendezve.

De azt is be kell látni, hogy a gazdasziszte és magánalkalmazásban álló erdőmérnök jogviszonyát külön rendezni aligha lehet.

A két munkakör annyira hasonló és annyira eltér az ipari v. kereskedelmi alkalmazottakétól, hogy egyrészt az egyiknek a szabályozása kihat a másikéra, másrészt feltétlenül külön szabályozást igényel az utóbbiakkal szemben.

Hiszen a bíróságok — ha nincs külön szolgálati szerződés — ma is a gazdatiszti törvényt alkalmazzák a magánszolgálatban álló erdőmérnökre is.

Amikor az új gazdatiszti törvény megalkotásáról volt szó, az Egyesület azonnal bekapcsolódott a tárgyalásokba.

A törvénytervezet azért akadt el, mert a mezőgazdaság jövedelmezősége igen erősen lecsökkent s a nagybirtokok felaprózását törvények írják elő.

Hogyan áll ebből a szempontból az erdőgazdaság és van-e ebben része az Egyesületnek?

Erre feleljen más!

Ha pedig egyetlen alkalom kínálkozott a magánuradalmi kartársak érdekeinek a támogatására, azt az Egyesület azonnal felhasználta.

Tessék csak elolvasni a „Gazdatisztek Lapja“-nak azt a számát, amelyik a nyugdíjtörvénynek a földművelésügyi minisztériumban folytatott tárgyalásáról szól! De tudnék erről írásos bizonyítékkal is szolgálni, amelyik az Egyesületnek e téren szerzett „érdemeiről“ beszél.

Utalt —e. —f. a pikkolók szervezkedésére is.

Engedje meg, hogy feltegyem a kérdést, vajjon a pikkolók a vendéglős-ipar érdekképviseletében szervezkedtek-e, vagy a pincérek szaktestületében?

De meggyőződésem szerint minden pikkoló is tudja és vallja, hogy a vendéglő boldogulása pikkoló-érdek is, mert csak jól menő vendéglőben lehet jobb a pikkoló anyagi helyzete.

És vajjon *kartársaim próbáltak-e a magyar mérnökség törvényes érdekképviseleti szervében a Mérnöki Kamarában, vagy a majdnem teljesen azonos érdekű Gazdatisztek Egyesületében szervezkedni?*

Igaza van —e. —f.-nek, hogy a sok bába között elvész a gyerek.

De még inkább bizonyos annak a gyereknek a pusztulása, akivel az anyja nem törődik. Az osztályérdek pedig, amelyikért maguk az érdekeltek nem hajlandók sem áldozatot, sem munkát vállalni: anyátlan árva!

Egyébként az általános, mérnöki kamarakényszerre vonatkozó törvényjavaslat útban van, ez pedig a magánalkalmazott erdőmérnökök érdekképviseletének a hovatartozását véglegesen el fogja dönteni.

Az Egyesület igenis iparkodott mindig és iparkodni fog a jövőben is a magánuradalmi erdőmérnöki kar sajátos érdekeit támogatni és lehetőleg egységes álláspontra hangolni a munkaadót és munkavállalót.

Mert ez elsősorban érdeke nemesak a két félnek, de magának az erdőgazdaságnak is.

Ezt a munkát a bizottságokban igen jól el lehet végezni, különösen akkor, ha a kiválasztandó bizottsági tagok maguk iparkodnak a bizottságnak munkát adni.

Azokat a panaszokat, amiket a cikk hangoztat, nem a birtokos és erdőmérnök különválasztásával, de éppen a gyakori együttmunkálkodáson alapuló megértéssel lehet csak kiküszöbölni.

És itt élesen szembefordulók a cikk „fehér holló“ kitételével.

Mert — különösen az Egyesület kebelén belül — ma az a birtokos a „fehér holló“, aki nem viseltetik megértéssel az erdőmérnök munkája iránt.

Ennyit az érdekképviselési kérdéstről.

Ezek után sorra veszem a számozott pontokba foglalt javaslatokat.

1. Nem értem az ebben a pontban foglalt kívánságot: az Egyesület „fele-fele arányban“ legyen az erdőbirtokosok és erdőmérnökök érdekképviselése.

A tárgyalandó ügyekre érti-e ezt a cikkíró, vagy két külön osztályra? Mi lesz, ha az osztályok állásfoglalását nem lehet összeegyeztetni?

2. Az egyforma jog és az alapszabályok keretén belül a teljes szólásszabadság megvan ma is.

Ami a „bántódásban“ való részesülést illeti, az Egyesületen belül a nyílt állásfoglalásért senkinek sem esett bántódása.

Az Egyesületen kívülálló saját felsőbbségének az eljárását az Egyesület senkivel szemben nem tudja biztosítani, vagy megakadályozni.

3. A „főosztályok“ alakítása talán az első kívánság magyarázata kíván lenni.

Homlokegyenest ellenkező a véleményem!

Igen sok esetben lehetetlenné válik az egyöntetű állásfoglalás és az *elválasztás még jobban megnehezíti az annyira kívánatos teljes megértést.*

4. Az elnöki és alelnöki tisztségeknek ilyen megkötését teljesen elhibáztottnak tartom.

A „régiben jó hagyomány“ dolgában a cikkíró téved.

Volt már országos főerdőmesterünk, aki nem volt alelnöke az Egyesületnek és volt olyan tíz esztendő, amikor az erdőszet ügyeit két főosztály intézte. Ez is megisméltélhető. Melyik fő-

osztályfőnök lesz akkor „hivatalból“ az Egyesület alelnöke? Vagy mi történik, ha a főosztályfőnök véletlenül nem tagja az Egyesületnek?

Arról nem is beszélek, hogy több mint 20 éven át állandóan az volt a panasz az Egyesület ellen, hogy az „Magyar Királyi“ Erdészeti Egyesület.

Kétségtelenül meg lehet állapítani, hogy az Egyesület, mint teljesen független fórum, sokkal nagyobb súllyal tudott belefeküdni az erdőgazdaság érdekeinek védelmébe, mint azelőtt.

A főosztályfőnökség nem akadályozza az alelnökséget, de nem lehet kelleke sem.

A birtokos alelnök választásánál pedig az Egyesületet mindig az a cél vezette, hogy a vezetőségben, amelynek a titkár és a tisztviselők amúgy is tagjai, állandóan legyen legalább két birtokos.

5. és 6. A két kívánságot együvé fogom azért, mert azoknak a teljesülése az Egyesület hagyományaival igazán ellenkezik.

Példákat fogok rá felhozni. Ha valamelyik tényleges szolgálatban álló választmányi tag nyugdíjba megy, sőt megeshetik az, hogy a nyugdíjazás egy évben két-három választmányi tagot is ér, akkor az illetőket törölni kell a választmányból, vagy a többi nyugdíjas közül kell ugyanannyit törölni?

Megvan a biztosíték arra, hogy a ténylegesek közül lehet olyant találni, akivel a választmányi tagság nemcsak joggal betölthető, de aki ennek a sokszor terhes kötelezettségnek meg is fog felelni? A hat év múlva történő kiválás igen sokszor a legértemesebb és legaraválóbb tagokat érné, s a cikkíró nem is sejti azt, milyen nehézségeket okoz különösen a vidéken lakó tagok egy részét ennek a sokszor terhes tisztségnek a vállalására rábírn.

Vagy mi lesz, ha a főosztályfőnök hat évnél tovább teljesít ebben a minőségben tényleges állami szolgálatot, amit pedig igen kívánatosnak tartunk. Ki lesz akkor az első alelnök?

7. Ennek a javaslatnak a teljesítése mindig csak a szavazatok túlzott mértékű szétforgácsolására vezet.

A választás a közgyűlésnek szuverén joga, s nem egyszer történt már meg az, hogy a kiadott hivatalos névjegyzék módosításokkal ment keresztül. A változtatás lehetősége tehát így is teljes mértékben fennáll, s éppen így megvan a választás szabadsága is. Hiszen a választás mindig titkos és mindenkinek módjában áll a hivatalos névjegyzéken tetszése szerint változtatni.

8. Kétségtelen, hogy a Mérnöki Kamaránál választások esetére be van vezetve az írásbeli szavazás lehetősége is.

Alig hiszem azonban, hogy a cikkíró tudja, milyen költséggel és milyen munkával jár ez.

Egyébként is minden társadalmi testületnél az a bevett szokás, hogy a jelenlévők határoznak, mert hiszen a megjelenés a bizonyossága annak, hogy az illető tag törődik és érdeklődik az egyesülés ügyei iránt.

9. Az erdészruha kérdésénél meg lehetett csinálni az írásbeli szavazást, mert hiszen a kérdés lényege egyszerű „igen“-en, vagy „nem“-en fordult meg, s ezenkívül a kérdés eldöntése nem is volt sürgős.

Hogy gondolja azonban ezt a cikkíró egyéb fontos kérdéseknél, amelyeknek a tárgyalása során a felteendő kérdések, az eldöntendő indítványok egész halmaza merül fel.

Itt is csak érvényesül az a tétel, hogy akit a kérdés érdekel, az jöjjön és mondja el a mondanivalóit.

Írásbeli indítványt mindenki tehet. Hova jutna azonban az Egyesület a munkaeredmény szempontjából, ha a tényleg fontos kérdéseket, amelyek pedig rendszerint sürgősek is, minden alkalommal írásban kellene kiadni, hogy a tagok megismerjék. Hiszen ugyancsak írásban kellene akkor teljes joggal kiadni az összes módosító javaslatokat, vagy ellenvéleményeket is, mert hogyan szavazhatnának másként kellő tárgyismerettel és megfontoltan a vidéki tagok?

A gyakorlat azt igazolja, hogy a gazdasági élet mai üteme mellett nagy testületekkel dolgozni igen nehéz, hosszadalmas, sőt sokszor lehetetlen.

A munka zömét, az előkészítést, a minden oldalról való megvilágítást mindig egy embernek kell vállalnia, mert csak így van a kérdésnek gazdája.

Ha az írásos szavazási rendszert a fontosabb ügyekben behozzuk, az Egyesületnek egyetlen beadványa sem fog idejében érkezni az illetékes hatóságokhoz.

10. Semmi kifogásom sincs a szabály életbeléptetése ellen, hogy a tagdíjhátralékosnak ne legyen szavazati joga; csak az a megjegyzésem rá, hogy már volt olyan idő, amikor a tagoknak és éppen az erdőmérnök tagoknak jóval több mint a fele nem szavazhatott volna.

A névsor leközlésének csak pénzügyi akadályai vannak, jelenleg pedig még a lapkorlátozásra vonatkozó rendelkezések is.

11. Ha a cikkíró feljönne és meglátná azt, mennyi fejtörést és gondot okoz az Egyesület anyagi fenntartása, aligha jönne azal a kívánsággal, hogy az Egyesület még a tagok egy részének utazási és ellátási költségét is térítse meg. És vajjon igazságos volna-e azokkal szemben, akik nemcsak nagyobb tagdíjat fizetnek, de emellett eddig is mindig vállalták a megjelenéssel járó költségek viselését.

12. A cikkírónak azt a kijelentését, hogy pénz nélkül Egyesületet fenntartani, eredményes munkát végezni nem lehet, magam is osztom. Sok gonddal és nehézséggel küzdünk ebből a szempontból, annak ellenére, hogy sokkal többet dolgoztunk és fáradtunk érte, mint amit a cikkíró csak gondol is.

Az elmúlt 10 esztendő eredményeinek legnagyobb része kifejezetten egyéni munka eredménye és még ma is jelentékeny részben ennek a megtakarításaiból élünk.

A tagdíj tekintetében ne vegye a cikkíró a kamarai rendszert irányadónak. Nálunk csak alapszabályszerűleg megállapított tagdíjakról lehet szó, amelyeket megfelelő rendelkezések esetén az igazgatóválasztmány bizonyos mértékig mérsékelhet. Felmelési jogot azonban alapszabályban úgy biztosítani, hogy az a tagokra feltétlenül kötelező és bíróilag is behajtható legyen, nem lehet.

A legnehezebb sorsban lévő erdömérnök tagok részére a választmány már rég megadta a 12 pengős tagdíjkedvezményt és ugyancsak jelentős kedvezményt biztosított a mérnökegyletbe is belépő kartársak részére is.

Az alapítói pótdíjak fizetésénél azonban, valamint a birtokosokat terhelő arányos tagdíjak tekintetében rá vagyunk utalva az illetők jóindulatára.

A tagok számának a csökkenésétől pedig — sajnos — nagyon is félnünk kell.

Hiszen nem a tagdíjak emelése, de a régi hátralékok behajtása is több kilépést vont maga után.

Ami a kormányzat hozzájárulását illeti, ebben az irányban az Egyesület egyetlen egy lépést sem mulasztott el. Meg kell azonban állapítanunk azt, hogy bár az erdészeti főosztály a maga részéről minden lehetőet elkövet, sőt a lehetőtlent is megkísérli az Egyesület érdekeinek támogatásáért, az eredmény mégsem lehet az, amire a cikkíró gondol.

13. A vidéki egyesületek működését azután az anyaegyesület igen kevésbé befolyásolhatja. Engedje meg azonban a cikkíró, hogy itt csak néhány dologra mutassak rá. Az egyik az, hogy az országos kérdések tárgyalását az anyaegyesület nem engedheti át a vidéki egyesületeknek. Már láttuk a múltban azt, milyen eredményre vezet, amikor az országos egyesület véleményével szemben helyi külön vélemények nyilvánulnak meg.

De a vidéki egyesületek élénkebb munkáját is ugyanaz gátolja, ami az országos egyesület működésénél is a legnehezebb akadály: az ember- és pénzhiány.

A vidéki egyesület csak akkor fog működni, ha lesz valaki a kartársak közül, aki az ügyek irányítását és intézését szorgalommal és szeretettel kézben tartja. A másik a pénzügyi ne-

hézség. A vidéki egylet igazgatása is kiadással jár. Csak két megoldás kínálkozik tehát: vagy a külön tagdíj kivetése, vagy az, hogy az országos egyesület engedje át neki a tagdíjak bizonyos részét.

És vajjon a tagdíjterhek ilyen szaporítását rokonszenvvel fogja-e fogadni a vidéken élő kartársak nagy része? Alig hiszem.

Ilyenek után azután ne esodálkozzék a cikkíró azon, ha javaslatainak végrehajtásától nem várom azt az eredményt, amit ő, sőt ellenkezőleg igen nagy aggodalommal nézek azok elé.

De foglalkozni kívánok még avval az igaztalan váddal, amivel a cikk végén a „Kormánybiztost kérünk“ című tanulmányával kapcsolatosan illette az Egyesület vezetőségét.

Nem akkor, amikor az ő cikke megjelent, de már ezt jóval megelőzőleg is és azóta állandóan igen éles harcot folytattunk azért, hogy az erdőgazdasággal kapcsolatos kérdések intézését, melyeket pedig a cikkíró „birtokos érdekek“ kíván tekinteni, visszajuttassuk a földművelésügyi minisztériumhoz.

Nem akartunk kormánybiztost, mert véleményünk szerint nem erre van szükség, hanem arra, hogy az ügyek intézését megfelelő hatáskör és megfelelő anyagi eszközök rendelkezésrebocsátásával, Egyesületünk meghallgatásával az erre egyedül hivatott földművelésügyi minisztérium intézze.

A fő a gyorsasági és a gazdasági élethez való alkalmazkodás. Ezt pedig, amint a multból igen sok példa bizonyítja, kormánybiztos nélkül is meg lehet oldani, csak jóakarát és hatáskört kell hozzá.

A jóakarásban, munkakészségben a földművelésügyi minisztérium urainál nincs hiány; a hatáskör hiányának pedig nem ők az okai, de nem is az, mintha az egyesület nem tett volna meg ebben az irányban minden lehető lépést.

Sőt azt is minden dicsekvés nélkül állíthatjuk, hogy ha az új hivatalt a földművelésügyi minisztérium kebelében szervezik meg, ebben is oroszlánrésze van az Egyesületnek.

Ne vegye a cikkíró azt a körülményt, hogy a javaslatainak a legnagyobb részével nem tudok egyetérteni, úgy, mintha a mai rendszert, vagy a mai állapotot eszményinek, kifogástalannak tartanám. De azt talán el fogja hinni, hogy sok olyan kulisszatitka van az egyesületi dolgok intézésének, amikkel nem tudunk mindig a nyilvánosság elé állani.

Jól tudom azt, hogy a Egyesület vezetése fiatalabb kézbe való, és higgye el a cikkíró, a magam részéről mindent megtettem, hogy ez így is legyen. Egyelőre azonban több embert az Egyesülethez lekötni az anyagiak miatt nem lehet s így számolni kell azokkal a munkaerőkkel, akik a ma biztosítható csekély ja-

vadalmazás mellett minden, a jövőre vonatkozó biztosítás nélkül, a felmerülő munkát ellátni hajlandók.

A cikkíró javaslatai oda kerülnek az Egyesület összes hivatott tényezői elé és higgye el nekem a cikkíró, senki sem kívánja nálam őszintébben azt, hogy az elhatározások meghozzák azt a cikkíró által remélt és mindnyájunk által óhajtott eredményt, amelyiknek az érdekében — higgye el a cikkíró — Egyesületünk vezetősége eddig sem sajnálta a munkát és fáradságot.

Biró Zoltán.

*

Einige Worte zum Aufsatz über die Reform des Vereinslebens. Von Z. Biró.

Die im Heft VII. veröffentlichten Vorschläge von „-e. -f.“ werden einer eingehenden Kritik unterzogen und zum grössten Teil als solche bezeichnet, die nicht zu dem gewünschten Erfolg führen würden. — Verf. betont nachdrücklich, dass eine zeitgemässe Entwicklung der Forstwirtschaft — also auch die Förderung des Standesinteressen ihrer Betreuer — nur von der innigen Zusammenarbeit der Waldbesitzer und Forstbeamten zu erwarten ist.

*

À propos de l'article sur les réformes à apporter dans notre vie d'association. Par Z. Biró.

Critique approfondie des propositions émises par „-e. -f.“ dans le cahier VII de ce Journal; l'Auteur de la critique conclut que la majeure partie des reformes préconisées n'aboutira pas au résultat désiré.

*

Some Words in Connection with the Article About the Reform of the Association. By Z. Biró.

The suggestions of „-e. -f.“ — published in No VII. of this Journal — are critically discussed and it is emphasized, that for the most part they cannot lead to the results desired.
